

[Aage Fogh.]

Jeg kan ikke af det foreliggende lovforslag danne mig nogen som helst sikker mening om, til hvilken rente danske landmænd vil kunne få disse lån. Jeg ved af erfaring fra realkreditkommissionen, at man fra bankernes side var meget langt inde i spekulationer om at tegne forsikring mod tab. Der står ikke her noget om, at man vil gøre det, men hvis man gør det, er det helt sikkert, at det bliver en dyr forsikring, der tegnes, og den må selvfølgelig betales af landmændene. Derfor vil jeg gerne vide lidt mere om, hvordan betingelserne for udlånene bliver.

Vi har tidligere fået nogle oplysninger — som landbruget altså ikke turde benytte sig af — der i al korthed gik ud på, at hvis man oprettede en landbrugsbank i lighed med fiskeribanken, ville man kunne regne med at sælge de obligationer, der her blev udstedt, til en kurs, der ville ligge lidt højere end kursen på førsteprioritetsobligationer i kreditforeningerne. Den mulighed tror jeg man burde have udnyttet, men tidspunktet er forpasset nu, landbruget ville ikke gå med til det. Nu er man altså gået ind for det nye her.

Der er også en anden ting, jeg vil gøre opmærksom på, og det er, at landbruget ikke får megen indflydelse i hovedledelsen, hvor der er plads til én repræsentant for landboforeningerne og én for husmandsforeningerne; ellers består den udelukkende af repræsentanter for pengeinstitutterne. Det er min erfaring — og der er vist mange andre, der har gjort den samme erfaring — at den største fejl ved finansieringen af landbruget i øjeblikket er, at man ikke har givet landmændene tilstrækkelig oplysning om, hvordan de bedst muligt kan finansiere. Selvfølgelig det vejlednings- og oplysningsarbejde, der kunne gives af landbrugsorganisationerne, som jo har direkte føling med landbrugsarbejdet, har man helt sprunget over.

Jeg håber, at resultatet af dette lovforslags gennemførelse må blive tilfredsstillende for landbrugerne, både de store og de mindre, men jeg vil gerne understrege, at jeg, ligesom mange andre, gerne havde set, at man i større udstrækning havde fået lagt arbejdet over i landbrugsorganisationernes egne hænder; så var det kommet, om jeg så må sige, mere ind hos de praktiske landmænd derude. Enhver kan jo se af det

foreliggende materiale, at besiddelsesforholdene, ejendomsforholdene, er sådan, at det ikke er sikkerhed, der mangler. To tredjedel af landbrugets ejendomsværdier er ikke belånt det er ikke sikkerheden, der mangler, det er bare en fornuftig tilrettelægning.

Forhåbentlig vil dette altså blive det rigtige, og jeg takker i alt fald den højtærede landbrugsminister for, at der er fremsat et forslag; så må vi se, hvordan sagen udvikler sig.

Kristian Kristensen: Jeg forstår det sådan, at med dette lovforslag kommer netop den hidtil manglende tilrettelægning. Jeg ved som landmand, at man længe — på grund af de stigende priser og stigende investeringer i landbruget — har følt savnet af en sådan generel ordning med lånemuligheder for den enkelte landmand med hans værdier som pantsikkerhed og som grundlag for lånet. Dette yderste lånebehov er hidtil bl. a. søgt imødekommet gennem særlige låneordninger i form af statslån og desuden gennem mange mere private lån. Nu foreligger der altså et lovforslag om en mere generel låneordning, væsentligst med basis i et i øvrigt prisværdigt samarbejde mellem banker og sparekasser, og hvori statens indsats bliver det formentlig helt billige, at den ser bort fra stempelindtægten fra de udstedte kasseobligationer; desuden skal nationalbanken efter lovforslaget være medvirkende ved oprettelsen af en grundfond på 60 mill. kr.

Fra retsforbundets side hilser vi dette lovforslag velkommen, og vi skal gerne medvirke til, at det får en hurtig gang gennem tinget.

Fuglsang: Det lovforslag, vi behandler, er, som det er sagt nogle gange, fremkaldt af det store problem, som landbrugets låne- og kreditforhold efterhånden er blevet. Det drejer sig om at skabe en institution, der så at sige kan supplere kredit- og hypotekforeningerne og skaffe midler til en tidssvarende modernisering af landbrugets bygninger og til udbygning af driftsapparatet på anden måde uden at belaste landbruget med for megen løb og for dyr gæld. Endelig drejer det sig, som det også er sagt, om at lette generationsskiftet.